

HUGSKOT

Eitt ungdómslívuttan spenningur er einki ungdómslív. Eitt ungdómslívuttan spenningur vil síga lammilsi og leti, ein reki fyrri vág og vind. Börn líva í fantasíheiminum. Ungdómurinn roynir at gera henda heim til veruleika. Aftanfyrri hína alra mætastu uppaling lívir dreymurin um það, sum skal koma, um stórar hendingar og stórar uppgávur, um vøkstur og framfarir og langar ferðir, um djarvar gerðir, um lív í spenningi og lítum og skapandi virkseimi, virkseimi, sum vil skapa nakað, ein kemur at minnst. Ongandi í söguni hefur nakar kallað til einkis, ongandi vil nakar kalla til einkis, ið kallar á ungdómin til stór dagsverk, til at gera dreymir hans til veruleika. Hvor fundarhøll vil tyrpast av lutandi ungdómi. Róm fyrri frælsu spæli í fantasíheimi barnsómsins, róm fyrri spenningartrongdini í einum sunnum og friðaligum ungdómslívi — hetta er einki mál, ið vit higartil hava loyst við ikki bert at seta lítið og einki, men einans hitt neyðarsligasta í staðin fyrri.

Veitst tú?

at fyrsti motorbáturinn sigldi um Suðuroyarfjørð í 1905 (6 míl)?
at í 1904 fiskaði besta skip í Føroyum fyrri slakar 20.000 kr.?
at longsta vegstrekkir í Føroyum, Oyri—Eiði, er 15,4 km.?
at tað í 1954 vóru 3467 neyt í Føroyum?
at av øllum kommunum í Føroyum hefur Sands kommuna størst seyðatal?

Spurningar

1. Hvussu eitur hægsta fjall á Vágum?
2. Hvussu eitur høvuðsstaðurin á Madagaskar?
3. Hvønn dag og ár var tað valið, tá fólkaflokkurin fekk 12 tingmenn?
4. Hvor hefur skrivað söguna »Prædikumaðurin«?
5. Hvussu nógv gramm er eitt ort?

(Svarini eru at finna aðrastaðni í blaðnum)

S K E M -

—Hevur tú gjørt sum eg, segði læknin: —hildin uppat við konufólki, víni og sang? —Ja. Eg havi hildi uppat at syngja.

Lýsing.

Jorðin er flót. Tey sum eru av somu meining sum eg, kunnu skriva til mín. Nøvnini vera ikki kunngjörd.

Per.

Dómarin: Hvi slerdi tygum konu tygara í hel? —Eg hevði einki at skjóta við.

Kann hjartað banka so hart fyrri eini kvinnu, at ein rópar: »Kom inn«.

Vísdomsord

Tann, sum dugir nakað, gernakað, tann, einki dugir, lærir hini.

Tað finnst altíð ein hjálpanði hond í endanum á arminum.

Svar 1. Árnaberg (722). 2. Antanaríós. 3. 3. mai 1944. 4. Heðin Brú. 5. 3/4 gramm.

Høgr hælur eru uppfunnir av eini kvinnu, ið varð mussað á pannuna.

Tá ið eg gifti meg, hevði eg seks ymskar teorir um barnauppaljing. Nú eigi eg seks børn og onga teori.

SOSIALURIN

Útgevandi:
FØROYA JAVNAÐARFLOKKUR

Blaðstj.:
Villi Sørensen.
Bo x 76.

Prentsmiðjan á Høysbreyt
TELF 1820

Arbeiðsins grundlóg

At tryggja arbeiðsfrið í vinnulívinum er í dag eitt høvuðstak í øllum vestanlondum. Serstakliga í Norðanlondum er hin sosiala og mentunnarlaga útbyggingin komin so langt ávegis, at hon ikki tolir nakrar stórvegis bakbrestir, og tá fyrst og fremst ikki stórverkføll, ið lættliga fáa grundarlagið undir einum langt fram komnum vælferðarsamfelag at rilla.

Finnar eru komnir í slíka støðu. Stórverkfallið í vár tók finska samfelagnum ovurdygt. Framleiðslan steðgaði, og útflutningurin minkaði við 500 milj. kr. Nú er ov lítið av fremmandum gjaldoyra til innflutnings av neyðsynjarvørum, livilíkindini mugu fyrbils skerjast, eins og nýggjar byrðir mugu leggjast á fólksins herðar fyrri at byrja fyrri vinnuligari, sosialari og mentunnarligari afturgongd, áðrenn ov seint er.

Stórverkfallið í Danmark um somu tíð varð steðgað við lóg. Fylgjarnar her vildu verið tær somu sum í Finlandi, um ikki fyrri byrgt varð, áðrenn ov langt var útlíðið. Arbeiðsgevararnir førdi ein harðan neipolitik og vildu ætlandi staðið til. Eitt langt og drúgvtt verkfall vildi náðileyst lagt arbeiðaraheim í tiggjutúsundtala vís í grús, eins og vinnuliga, sosiala og mentunnarlaga útbyggingin ikki einans vildi steðgað, men komið út fyrri álvarsomum afturstigum.

Men hóast alt eydnaðist tað bæði finsku og dansku arbeiðarunum at bota munandi um arbeiðs og lønarlíkindini.

Á sama hátt hefur tað gingið í øðrum londum.

Afturat hesum stórverkføllum, ið bæði hava verið lóglig og rættvislig, hava vit høyrð um eitt ótal av smærri, ólógligum verkføllum. Her er tað aloftast talan um kommunistiskt undirgravingararbeiði av samfelagnum og spjading av arbeiðaraflokkini, ið einans hefur havt ovurstór tap av at ganga hesum fjarstýrdu Moskva-tænarum til handa.

Eisini vit hava verið fyrri álvarsomum verkfallságangi.

Fiskivinnan hefur verið lamd av verkføllum við tí úrsliti, at ikki einans samfelagið hefur mist miljónvirðir, men eisini hvørt einstakt fiskimannaheim. Fiskimenn hava mist inntøkuna av heilum vártum, sáttmálarnir eru

ikki vorðnir betri, heldur væl ringari í mongum førum, vunnar ábøtur á minstuløn og prísviðbót eru skerðar niður aftur í lítið og einki, ólóglig framferð hefur kostað stórpening o. s. fr.

Allastaðni er hesin álvarsurningurin tikið til viðgerðar.

Einans ein fullkomin socialistisk umskipan av samfelagnum kundi loyst henda spurning til lítar; men grundarlagið fyrri hesi broyting er líka lítið tilsteðgar hjá okkum eins og t. d. hjá Dønum og Finnun. Tí verður roynt at finna hina frægastu loysn, ein kann koma til undir kapitalistisku samfelagsskipanini.

Ein arbeiðsins grundlóg má vera hitt fyrsta tiltakið; ein grundlóg, ið tryggjar rætt teirra arbeiðandi til betri arbeiðs-, lønar- og livilíkindi; ein grundlóg, ið tryggjar samfelagið á slíkan hátt, at tað ikki verður nervað í at gera sína

fullu skyldu móti teim treingjandi, teim gomlu, teim sjúku, teim avlamnu, ungdóminum o. o. Ein treyt í hesi grundlóg arbeiðsins má vera, at verkfallsrætturin verður óskerður, og at tvungin gerðarættur, soleiðis sum einaferð viðtikið á lögtingi, og sum t. d. dansku afturhaldsflokkarnir hava í uppskoti, ikki má verða skipaður ella nýttur í samband við regluligar og óregluligar arbeiðsósømjur.

Ein slík arbeiðsins grundlóg, ið veitir øllum pørtum tryggjeika, er bráneyðug. At fáa hetta socialistiska stórmál loyst er ein av javnaðarflokksins høvuðsuppgávum; ið uttan hesa grundlóg hvílir samfelagið ikki á tryggari grund, og vit kunnu koma út fyrri bakbrestum, ið lættliga kunnu skaka grundarlagnum undir útbyggingini av vælferðarsamfelagnum — fólkaheiminum.

- KLAKKSVÍK Í DAG

Føðingardagar. 10. sept. Malena Lassen 81 ár, Poul Rasmussen, Kirkju 78 ár, 10. sept. Absolina Rasmussen, Kirkju, 79 ár.

Nátarnir. Nátatiðin fer nú at bera móti endanum. Reiðiliga væl hefur borið til, hóast veðurlagið tarnaði bátum at fara norður um fyrstu dagarnar. Einstakur bátur hefur veitt umleið 1400 nátar. Mánadagin veiddi Varpíð 420 á 5 tímar norðanfyrri Viðoyanna. Viðingar, ið einans taka í björgunum, hava veitt væl yvir 3000. Reingeringin er heldur torfør. Einstakir skolda; men teir flestu royta og sviða dúníð við motorlampu; tað er skjótari. Søluprísir eru 2,50 og 3 kr. fyrri hvønn. Nátaveiðan hefur verið fittlig inntøka hjá mongum.

Hoyggingin. Teir frálíku terridagarnir iðka í farnu viku og fyrst í hesi vikuni vóru kærkomnir. Frammandan av einki hoyggjað í flestu bygðum; men nú er hjá teim flestu meira enn hálvliðugt, og tey, sum lítið hava, eru liðug.

Barnagarðurin verður um stutta tíð tikið í brúk; men framvegis er rúm fyrri nøkrum børnum. Í alt rúmar hann 60 børnum, men higartil eru bert umleið 40 taknað.

»Skálaberg«. Nýggi trolarin hjá p.f. Kjölbø fer av barkastokki 2. okt.

Polarfarið komið eystaneftr við 110 tonsum. Átlanin er at fara ein túr eystureftir afturat.

Haraldur kom inn mikudagin við 600 tn., roynt í 3 vikur.

Týsdagin kom Háenni inn við 239 tonnum.

Nokur orð til 14. sept.: Í 14. sept. nr. 89 stendur grein, sum nevnist: »Meira um ítrótt«, skrivað av einum ið kallar seg S. M.

Eg haldi, at tygum, S. M., kunnu ikki vera klókur, tá tygum ráða forðrum at halda børnum sínum frá ítrótti. Antin eru tygum krypul ella olingur, tá tygum halda, at tað ar ósunt at iðka ítrótt. Tá tygum siga, at gentur og dreingir, sum iðka, ikki eru í góðum hondum, so er hetta skeið. Eg tori at siga, at fólk, sum halda so hánt um ítrótt, hoyra ikki nútíðini til, ella kanska tygum, harra S. M., siga mær, hvat ungdómurinn skal gera aftan á arbeiðslið. Er tað ikki gott hjá einum dreingi ella gentu at vita sær, at

um kveldið kunnu tey hitta javnaldrar uppi á vøllinum? K. K.

Nógvir norskir bátar hava verið á Klakksvík í hesi vikuni á veg heim úr Grønlandi.

Skálanes hefur verið á beding í hesi vikuni; hon fer nú á síld.

Ein sannur sólskinsdagur var seinasti sunnudagur. Í Klakksvík máldu teir 16 hitastig í skugganum. Nógvi fólk leitaði sær út á Grov henda dag til at hyggja eftir børnunum, sum svumu, tað vóru fleiri 100 børn og svumu hendan dagin. Tey hava Poul Júl Rasmussen til svimjilærara. — Mánadagin var aftur gott veður. Tá vóru lærararnir við øllum børnunum í Klakksvíkar skúla útfærð; tey vóru vesturi á hinum gamla Háskúlanum.

Konfirmasjón í Norðoya vestara prestadomi verður hildin tann 7. oktober í Klakksvíkar kirkju. Fyrirreikingarnar byrja 24. sept. í skúlanum. Takið við nýggja testamenti, sálmaðók og lærubók. Tey, sum fœdd eru uttanfyrri prestadomið, mugu hava dópsseðilin við. Innmelda til kalls-kapellanin áðrenn 20. sept.

Veidn.

Solo dei Gloria hefur verið inni við 330 tn. av síld, Ester 94, Immanuel, (ið Andrias á Marknagili nýliga keypti fyrri 42.000 kr.), varð fyrri tí óhappi fyrsta túrin at fáa umstýringina í ólag og bróta dekksmotorin, hefur verið á beding — veiðan var 120 tn.

Carlton hevði 277 tn. mánadagin og Fugloy 209 tn. sunnudagin.

Nevið Reyða hefur verið inni við 17 tonsum av agnsild og 47 tunnum av saltsild, Eysturhøvdin við 8 1/2 tonsum av agnsild, Eystnes 11 tons og Dragasund 11 1/2.

Sjúrðarberg kom eystaneftr týskveldið við 340 tonsum. Nú skifta teir skipara — Mortan Sivertsen tekur við.

28. august vóru 90 ár liðin síðani fyrsti maður búsettist í Norðdepli, Poul Sivard Justinussen, ættadur úr Hvannasundi.